

הפטרה מבוארת

על-פי המלבי"ם

שתי הלכות ביום

פרשת פרה

ספר יחזקאל, פרק לו, פסוקים טז-לח

בשבת זו קוראים פרשת פרה אדומה, ומפטירים בנבואת יחזקאל על טהרת ישראל לעתיד לבא, שיטוהרו בגוף ובנפש, טהרה שלימה. בתחילתה של נבואה זו אומר ה' ליחזקאל כיצד ייענשו כל האומות שסביב לארץ ישראל, על כך שהצרו לישראל, או ששמחו על מפלתם, ואילו ישראל יגאלו ויחזרו לארצם. אמנם בתוך הדברים נרמז שלא תהיה זו גאולה שלימה, אלא תהיה גלות לאחריה, עד הגאולה השלימה לעתיד לבא, וכעת אומר ה' ליחזקאל בנבואה מדוע לא תהיה כעת, בזמן הבית השני, גאולה שלימה.

וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר. (יז) עתה תיאר לו ה' את העתיד להיות בזמן בית המקדש השני, שמחמת כן לא תהיה הגאולה שלימה, בְּן אָדָם [יחזקאל מכונה בנבואותיו 'בן אדם', כיון שראה את מראה המרכבה, וכדי שלא תזוח דעתו ויחשוב עצמו כאחד המלאכים, קראו ה' בכל נבואה בתואר 'בן אדם'], בֵּית יִשְׂרָאֵל יִשְׁבִּים עַל אַדְמַתָּם בְּזִמְנָא בֵּית שְׁנִי, וַיִּטְמְאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכָּם וּבַעֲלִילוֹתָם, ואף על פי כן לא מאס אותם ה' לגמרי, אלא כְּטִמְאַת הַנְּזֶה הַיְתֵה דַרְכָּם לִפְנֵי, שסופה להטהר ולחזור לבעלה, וכך מצפה ה' שישראל יחזרו בתשובה, ויחזירו אליו. (יח) וְאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם, עַל הַדָּם אֲשֶׁר שָׁפְכוּ עַל הָאָרֶץ, וּבְגִלּוּלֵיהֶם טִמְאוּהָ. (יט) ומחמת שני חטאים אלו, שהם שפיכות דמים וגילוי עריות הענישם ה', וְאֶפִּיץ אֶתְּם בְּגוֹיִם, וַיִּזְרוּ בְּאֶרְצוֹת, אך לא היה זה עונש בדרך של הסתרת פנים, שיהיו מופקרים לכל, אלא כְּדַרְכָּם וּכְעֲלִילוֹתָם שִׁפְטֵתִים, בדרך של השגחה פרטית, שיקבלו בדיוק את העונש הראוי להם, ולא יותר. (כ) וַיִּבְנֹא אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁם - כביכול בא ה' בעצמו להיות עם ישראל בארצות גלותם ולהשגיח שלא ייענשו יותר מהראוי להם, ויהיה העונש מידה כנגד מידה, כדי שיכירו שאינם מוטלים ליד המקרה, אלא עונשם הוא בהשגחת ה'. אך מחמת כן, וַיַּחֲלִלוּ הַגּוֹיִים אֶת שֵׁם קִדְשִׁי, בְּאֵמֹר לָהֶם - כי אמרו על ישראל, הרי ניכר מהשגחת ה' עליהם כי עדיין עִם ה' אֱלֹהֵי, וּמְאֲרָצוֹ יֵצְאוּ - ואם כן מדוע הוציאם מארצו, וחשבו הגויים שאין בכוחו להחזירם אל ארצם, ועל ידי כך התחלל שם ה'. (כא) ומלבד חילול ה' שנעשה מחמת דברי הגויים, וְאֶחְמַל עַל שֵׁם קִדְשִׁי אֲשֶׁר חָלְלוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁמָּה, כי היו חוטאים גם שם, והיה צורך להענישם כפעם בפעם, ושם שמים התחלל בכל פעם מחדש. (כב) לָכֵן אֵמַר לְבֵית יִשְׂרָאֵל, כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל, כי אם היה הדבר נעשה עבורם, היתה הגאולה תלויה בזכויותיהם, ואם היו חוטאים היו גולים שוב, ונמצא שם שמים מתחלל, כִּי אִם לְשֵׁם קִדְשִׁי אֲשֶׁר חָלְלֵתֶם בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בָּאתֶם שָׁם, וכיון שיגאל אותם ה' למען קידוש שמו, יש צורך לעשות זאת באופן שלא יחזרו ויחטאו, ויתחייבו גלות. (כג) וְקִדְשִׁתִּי אֶת שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְּחַלְל בְּגוֹיִם, אֲשֶׁר חָלְלֵתֶם בְּהִיוֹתְכֶם בְּתוֹכָם עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיכֶם הָרְעִים, יתוקן עתה הדבר, וַיִּזְעֻ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי ה', נֶאֱמַר ה' אֱלֹהִים, בְּהַקְדְּשִׁי בְּכֶם לְעֵינֵיהֶם, והיינו על ידי שיכריח ה' את ישראל לחזור בתשובה. (כד) וכנגד חילול ה' שהיה על ידי עצם הגלות, שחשבו הגויים שאין ביכולת ה' להחזיר את ישראל לארצם, גם דבר זה יתוקן, וְלִקְחֵתִי אֶתְּכֶם מִן הַגּוֹיִם, וְקִבְצֵתִי אֶתְּכֶם מִכָּל הָאֶרְצוֹת, וְהִבַּאתִי אֶתְּכֶם אֶל אַדְמַתְּכֶם. (כה) אמנם עדיין יהיה צורך לטהר את ישראל מחטאיהם הקודמים, ואומר על דרך משל, כי הנה עד עתה היו שני אופני טהרה, א. על ידי טבילת כל הגוף במי מקוה, שהם מים טהורים. ב. על ידי הזיית מי חטאת של אפר פרה אדומה, שהם מכוּנים 'מים טמאים', מאחר והם מטמאים את המזה אותם,

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מגוון לימודים בנושאים שונים, ובכמה שפות. מעוניין ללמוד ולהבין את שאר פרקי הנ"ך? הצטרף למסלול לימוד 'נ"ך מבואר' של ארגון 'שתי הלכות ביום', ותקבל פרקי נ"ך מבוארים, בכל בוקר ישירות לתיבת הדוא"ל שלך! להצטרפות לאחד או יותר ממסלולי הלימוד בדוא"ל: office@2halachot.org

אמנם כדי לטהר את ישראל מחטאייהם לעתיד לבא, לא יהיה צורך בכניסת כל הגוף למים, אלא בהזיה בלבד, והזיה זו תהיה במים טהורים, וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וְטָהַרְתֶּם, והנמשל הוא, כי לעתיד לבא על ידי התעוררות קלה במי הדעת והתשובה, יטהרו בני ישראל. ובשונה מהזמן הזה, שבו מועילה טהרת מקוה ומי חטאת רק לטומאות הגוף, לעתיד לבא תהיה טהרה גם לטומאות הנפש, ועל ידי זה מִפְּלֵטָאוֹתֵיכֶם, הגופניות והנפשיות, וּמִפְּלֵטָאוֹתֵיכֶם, אֶטְהַר אֶתְכֶם. (כג) וכדי שלא יחטאו לעתיד לבא, וְנִתְּתִי לָכֶם לֵב חֲדָשׁ, וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם, וְהִסְרֵתִי אֶת לֵב הָאָבִן מִבְּשָׁרְכֶם, כי הלב הוא הנוטה את התאוה, ובהיותו קשה כאבן אינו מקבל מוסר, וְנִתְּתִי לָכֶם לֵב בָּשָׂר. (כד) וְאֶת רוּחִי, רוּחַ הַקּוֹדֵשׁ, אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם, כי על ידי הניסים והנפלאות שיהיו תמיד, והשראת השכינה שתהיה בתוכם, תקבלו טבע חדש, הנוטה אל הקדושה והטהרה, וְעֲשִׂיתִי עַל יַדִּי זֶה אֶת אֲשֶׁר בְּחַקֵּי תִלְכוּ, וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם. (כה) ומאחר ולא תחטאו עוד, וְיִשְׁבַּתֶּם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נִתְּתִי לְאֲבֹתֵיכֶם, ולא תגלו ממנה עוד, וְהֵייתֶם לִי לְעָם, שתעשו תמיד מעשים טובים, ועל ידי זה, וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים. (כז) והגם שיהיה עדיין יצר הרע, וְהוֹשַׁעְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם, וכיון שהטומאה היא הגורמת לחסרון בפירות הארץ, הרי בשעה שיהיו הכל טהורים לא יהיה מחסור, וְקִרְאתִי אֶל הַדָּגָן וְהַרְבִּיתִי אֹתוֹ, וְלֹא אֶתֶן עֲלֵיכֶם רָעַב. (כח) ואף על פי שלא יהיה רעב מצד התבואה, וְהַרְבִּיתִי גַם אֶת פְּרֵי הָעֵץ וְתִנּוּבַת הַשָּׂדֶה, לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֶרֶפַת רָעַב בְּגוֹיִם - כדי שלא תצטרכו לקנות שום דבר מהגויים שסביבכם, כדי שלא יחשבו הגויים שיש אצלכם רעב. (כט) וגם לאחר כל ההיטהרות, וְזָכַרְתֶּם עֲדִיין אֶת דְּרָכֵיכֶם הַרְעִים, וּמַעַלְלֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא טוֹבִים, וְנִקְטַתֶּם בְּפִנְיֵיכֶם - תהיו נכרתים בעיני עצמכם, כי תאמרו שבדין הגלנו ה' מהארץ, עַל עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְעַל תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם. (ל) ותהיה בזכירה זו תועלת נוספת, לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה, נֶאֱמַר ה' אֱלֹהִים יוֹדַע לָכֶם - כי על ידי זכירה זו יודע לכם שאין הגאולה באה מזכותכם, אלא למען ה', ועל ידי זה בּוֹשׁוּ וְהִפְלַמוּ מִדְּרָכֵיכֶם בַּיַּת יִשְׂרָאֵל, והבושה על החטאים היא מגדרי התשובה וכפרת העוון. (לא) כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, בְּיוֹם טְהַרְתֶּם מִכָּל עֲוֹנוֹתֵיכֶם, אחרי התשובה השלימה והטהרה הגמורה, לא ישאר מהעוונות רושם כלל, וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת הָעָרִים וְנִבְנוּ הַחֲרִבוֹת, כי כשם שלא נשאר רושם מהעוונות כך לא ישאר רושם מהחורבן, כי זה תלוי בזה. (לב) וְהָאֶרֶץ הַנְּשֻׁמָּה, שהיתה מוחזקת בעיני כל רואיה לארץ שממה שאינה ראויה לכלום, תַּעֲבֹד, תַּחַת אֲשֶׁר הֵיטָה שְׁמָמָה לְעֵינַי פֶּלַע עוֹבֵר. (לג) וְאָמְרוּ בְּאֹתוֹ זֶמֶן כָּל הַרְוֵאִים אוֹתָהּ, הָאֶרֶץ הַלְזוּ, הַנְּשֻׁמָּה, הֵיטָה פָּגוּ עֵדוֹן. וְהָעָרִים הַחֲרִבוֹת וְהַנְּשֻׁמוֹת וְהַנְּהַרְסוֹת, עֵתָה בְּצוּרוֹת [מבוצרות וחזקות] יִשְׁבוּ. (לד) וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יִשְׁאַרוּ סְבִיבוֹתֵיכֶם שֶׁאֵין זֶה בְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע, אֲלֵא כִּי אֲנִי ה' בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת, נִטְעַתִּי הַנְּשֻׁמָּה, אֲנִי ה' דִּבַּרְתִּי וְעֲשִׂיתִי, כי יהיה זה כמו בבריאת העולם, שבדיבורו של ה' נבראו כל הדברים, כך עתה על ידי דיבורו אל הנביאים נעשה הכל בדרך נס. (לה) וְאִם תִּשְׁאַלוּ כִּי צַב יִתְּיָשְׁבוּ כָּל הָעָרִים שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, והלא בני ישראל מועטים עתה, כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, עוֹד זֹאת אֲדַרְשׁ לְבַיִת יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם, אֲרַבָּה אֶתֶם פָּצֵאן אֲדָם - יהיה ריבוי האנשים כדרך ריבוי הצאן, המתרבים מאד. (לו) פָּצֵאן קִדְשִׁים, המובאים לקרבנות עולה, כך יהיו כל ישראל קדושים לה', וּפָצֵאן יְרוּשָׁלַם בְּמוֹעֲדֶיהָ, המובאים לקרבנות שְׁלָמִים, לאכול ולשמוח, כך יתענגו ישראל על רוב טוב, כִּן תִּהְיֶינָה הָעָרִים הַחֲרִבוֹת מְלֵאוֹת צֵאן אֲדָם, וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה' :

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

02-5005321